

دخل وخرج

شنبه ۳۰ شهریور ۱۳۹۸ - شماره ۳۴

خراسان شماره ۲۰۲۰۰

بورس و بیمه

بررسی الزامات چک کشیدن

بایدها و نبایدهای چک

را حله شعبانی

روزنامه نگار

چک به معنی برگه‌ای تاریخ‌دار و دارای ارزش مالی است که معمولاً برای خرید در حال و پرداخت در آینده استفاده می‌شود..

مبلغ چک

■ در قسمت مبلغ چک، باید مبلغ را به حروف بنویسید. در این قسمت مبلغ را هم به ریال و هم به تومان بنویسید. برای مثال: ۱۰ میلیون ریال معادل یک میلیون تومان.
■ در قسمت پایین سمت چپ چک بانکی، معمولاً کادری قرار دارد که باید مبلغ چک را به عدد و در واحد ریال در آن بنویسیم.
■ صفرهای مبلغ چک را به صورت دایره هایی بنویسید که به عدد ۵ شبیه نباشند و از گذاشتن نقطه به جای صفر جداً خودداری کنید.
■ مبلغ چک را که باید روی قسمت جدا نشدنی دسته چک بنویسید، به نحوی بنویسید که بخشی از آن روی قسمت جدا شدنی دسته چک بیفتد و وقتی آن ها را کنار هم قرار می دهید، عدد کامل دیده شود.
■ در داخل شکل مستطیل که باید مبلغ به عدد نوشته شود سعی کنید از سمت چپ با کمترین فاصله به حرف «ر» در کلمه «ریال» شروع به نوشتن کنید و پس از نوشتن مبلغ از جلوی آن تا انتهای مستطیل خط تیره بکشید.
■ پس از نوشتن عدد مدنظر، برای جلوگیری از زیاد کردن رقم، چسب نواری روی مبلغ چسبانده شود.
■ با توجه به مشکلات و تراکم کار در بانک و برای جلوگیری از برگشت خوردن چک بانکی سعی کنید مبلغ چک را یک روز قبل از موعد آن در بانک تأمین کنید. چنان چه در تأمین وجه چک در موعد مقرر دچار مشکلی شدید حتماً با دارنده چک هماهنگ کنید و به او اطلاع دهید و از او درخواست مهلت کنید تا با برگشت خوردن چک و بدحسابی مواجه نشوید.

در وجه

■ در قسمت در وجه باید نام کسی را که دریافت کننده چک بانکی است، بنویسید. شما می توانید نام کامل و شناسنامه ای شخص را بنویسید یا از واژه حامل یا آورنده استفاده کنید.
■ اگر چک در وجه شخص مشخصی باشد، تنها آن شخص می تواند مبلغ آن چک را با ارائه مدرک شناسایی معتبر دریافت کند و بانک آن مبلغ را به کس دیگری نمی پردازد. یعنی اگر چنین چکی مفقود شود یا به سرقت برود، قابل نقد شدن نیست. ولی چکی که در وجه حامل یا آورنده صادر شده باشد، بعد از پشت نویسی توسط هر شخصی قابل نقد شدن است. حتماً از اعتبار شخصی که از او چک می گیرید، مطمئن باشید.
■ درس مفازه یا هر نشانه ای که بعداً قابل پیگیری باشد در اختیار داشته باشید.
■ اگر در معاملات چکی را گرفتید که در وجه حامل است و کسی که از او چک را می گیرید آن را صادر نکرده است، حتما

چرا خانواده ها باید بیمه عمر بخرند؟

بیمه عمر و سرمایه‌گذاری علاوه بر این که به عنوان یک بیمه پوشش‌های متنوعی دارد، می‌توانید روی آن به عنوان یک سرمایه‌گذاری بلند مدت با سود تضمینی حساب کنید.

در واقع بیمه‌گذار با خرید بیمه عمر و پرداخت حق بیمه علاوه بر این که یک سرمایه‌گذاری سودآور در زمان حیات خود انجام داده است، در صورت فوت نیز نوعی حمایت مالی برای ذی‌نفعان خود ایجاد می‌کند. همچنین با خرید بیمه عمر، بیمه‌گذار می‌تواند در زمان حیات از پوشش‌های بیمه‌ای فراوانی بهره‌مند شود.

سرمایه‌گذاری با خرید بیمه عمر مزیت‌های بسیاری نسبت به سرمایه‌گذاری در بانک دارد که می‌تواند برای همه افراد به صرفه‌تر باشد مخصوصاً آن

دسته از خانواده‌هایی که سرمایه اولیه زیادی ندارند، حقوق ماهیانه کمی هم دریافت می‌کنند و به دنبال تضمینی برای آینده فرزندان خود هستند.

پوشش‌های بیمه عمر

همان‌طور که گفتیم یکی از مزیت‌های مهم بیمه عمر، پوشش‌های بیمه‌ای آن است. پوشش‌های این بیمه را می‌توان به دو دسته پوشش‌های در زمان حیات و در زمان فوت تقسیم‌بندی کرد.

پوشش‌های بیمه عمر در زمان حیات

■ پوشش هزینه‌های پزشکی بر اثر حادثه

هرحال به عنوان یک سند همیشه قابل پرداخت و لازم الاجرا به حساب می‌آید. یعنی در مثال بالا که چک با پرداخت نشدن و برگشت مواجه شد، شما پس از برگشت خوردن چک ، بدون این که به دادگاه بروید می‌توانید به اداره ثبت اجرائیات مراجعه کنید و با چک برگشت خورده که به همراه گواهی عدم پرداخت است حکم اجرائیه علیه شخص صادرکننده برای توقیف اموالش بگیرید،در صورتی که در سفته این مزیت وجود ندارد.

سومین مزیت چک نسبت به سفته این است که چک قابل اعتراض است. یعنی شما در مثال بالا تنها با در دست داشتن گواهی عدم پرداخت چک بدون هیچ هزینه‌ای می‌توانید اعتراض کنید در حالی که اگر به جای چک ، سفته در دست داشته باشید باید به جای اعتراض، واخواست بدهید و هزینه واخواست را پرداخت کنید.

نکات امنیتی نوشتن چک

■ سعی کنید از خودکار شخصی برای نوشتن چک استفاده کنید و از خودکار دیگران برای این کار استفاده نکنید. برخی خودکارها جوهری دارند که بعد از نوشتن و گذشتن مدت زمانی، خود به خود پاک خواهند شد یا این قابلیت را دارند که با پاک کن، پاک شوند.

■ روی بخش‌های دست نویس خودتان نوار چسب بچسبانید و با ناخن روی آن را خط بیندازید تا در صورت برداشت چسب، جوهر را از روی چک جدا کند.

■ در صورت لزوم می‌توانید از کاربن استفاده کنید تا از جعل چک بانکی جلوگیری شود.

■ می‌توانید برای بالا بردن امنیت چک از دستگاه‌های مخصوص مثل دستگاه پرفراژ دستی استفاده کنید. اکثر برنامه‌های حسابداری امکان نوشتن چک را دارند و همچنین می‌توانید از نرم‌افزارهای مخصوص نوشتن چک کمک بگیرید.

■ در هر بخش چک که با دست چیزی می‌نویسید، جای خالی نگذارید و جاهای خالی را با خطوط ممتد ببندید یا با ضربدر این کار را انجام دهید.

■ حتما شماره چک‌های خود را در جایی یادداشت کنید و در دسترس داشته باشید تا در صورت سرقت دسته چک بتوانید جلوی سوءاستفاده از آن را بگیرید. همچنین در صورت امکان از چک‌هایی که صادر می‌کنید یک نسخه کپی تهیه کنید. سعی کنید چکتان را به آرامی بنویسید و از شتاب زدگی و عجله در نوشتن خودداری کنید.

■ پس از صدور چک، ته چک را نیز کامل کنید و تاریخ چک و مبلغ چک و این که چک را به چه کسی داده اید حتما قید کنید.

قلم خوردگی و پشت نویسی چک

■ در صورتی که چک پشت نویسی یا قلم خوردگی ندارد روی چک به صورت مشخص بنویسید فاقد قلم خوردگی و پشت نویسی.

■ در صورتی که مجبور شدید توضیحی در پشت چک بنویسید، حتما بعد از امضا کردن، دور آن توضیح و امضای خود را با ضربدر ببندید و برای اطمینان بیشتر روی آن را چسب نواری بچسبانید.

■ چنان چه بدون قلم‌خوردگی چک را نوشتید و امضا کردید در بالای شکل مستطیل که رقم را نوشته اید، بنویسید بدون خط خوردگی و دو طرف آن را با علامت ضربدر ببندید.

■ چنان چه در هنگام نوشتن دچار قلم‌خوردگی شدید ولو این که یک حرف یا یک عدد باشد پشت چک قید کنید که مبلغ فلان و تاریخ فلان صحیح است.

قدرت حمایت خواهند شد.

تفاوت های ۹۸ و ۹۷ و ۹۲

در سال ۹۲ بازار با انبوهی از امیدها ناشی از بر سر کار آمدن دولت جدید و مذاکرات هسته ای رشد کرد و وقتی به مرور با واقعیت ها رو به رو شد، درگیر فرایند اصلاح شدید شد. در سال ۹۷ ریزش بازار بعد از سقوط ارز در آستانه وضع تحریم های گسترده بین المللی و مراودات سیاسی نیز در از آثار آن وجود نداشت) آغاز شد و بعد از آشکار شدن برخی تبعات و رصد وضعیت شرکت ها (که عمدتا خود را تا تحریم تطبیق داده بودند) دوباره به مسیر رشد بازگشت.اما اکنون بازار در حالی ریزش کرده است که نرخ ارز باثبات است. وضعیت بین المللی و مراودات سیاسی نیز در حضيض خود قرار دارد و امکان بدترشدن اوضاع وجود ندارد. تنها احتمال توافق با اروپا و ایجاد برخی گشایش ها وجود دارد. اما از منظر محاسبات اقتصادی و بازدهی سهام، در بخش بزرگی از بازار به نقطه اشباع رسیده ایم. در این شرایط آن چه تعیین کننده است، روند نقدینگی است. اگر پول های جدید از بازار حمایت نکنند، ریزش ها در بخش ضعیف بازار ادامه خواهد یافت. برخی معتقدند نبود چشم انداز بازدهی در بازارهای موازی، روند حمایت از بازار سرمایه را تقویت خواهد کرد.

ریسک ها بزرگ است و باید به آن توجه کرد

در این شرایط، آن چه اهمیت دارد این است که بپذیریم ریسک های بازار سرمایه، بسیار بزرگ است و درباره بخشی از بازار (شرکت های کوچک) نباید تب نه آن داد. با این حال چنان چه گفته شد، می توان به بخش دیگری از بازار امیدوار بود. مخصوصا آن که روز چهارشنبه و در انتهای بازار، بخشی از صف های فروش جمع و معاملات متعادل شد. اگر این روند در روز شنبه هم ادامه یابد، بهترین زمان برای آن است که از سهم های ضعیف خارج و وارد سهم های قوی تر شوید. در غیر این صورت و تقویت فشار فروش، خروج از سهم های کوچک (که نقدشوندگی ضعیف و صف های فروش سنگین دارند) آسان نخواهد بود.

می‌کند و چک را با یک امضا یا بدون مهر تحویل تان می‌دهد. از آن جا که مسلمان این چک نقد نخواهد شد در صورت شکایت شما و سیر مراحل وقت گیر و طولانی حقوقی دست آخر با بیان بهانه های مختلف، زمان زیادی را از شما تلف می‌کند. در این گونه مواقع از فرد بخواهید در چک قید کند که این چک دو امضا نیست و نیاز به مهر ندارد. در این صورت می‌توان از وی به جرم کلاهبرداری شکایت کرد.
■ به خاطر داشته باشید که کشیدن چک بانکی سفید امضا، تخلف محسوب می‌شود.

تاریخ چک

■ اگر می‌خواهید بین تاریخ عددی و حروفی یکی را انتخاب کنید، حتماً تاریخ را به حروف بنویسید.
■ هنگام رد و بدل شدن چک در قراردادها، اگر تاریخ چک شما با تاریخ تحریر قرارداد یکی باشد، می‌توانید آن را به صورت کيفری دنبال کنید ولی اگر تاریخ بعد از تاریخ قرارداد باشد، چک شما وعده دار و حقوقی است.

۳ مزیت چک نسبت به سفته

اولین مزیت چک نسبت به سفته این است که چک جنبه کيفری دارد که سفته متاسفانه این مزیت را ندارد. به زبان ساده اگر شما از کسی چکی در دست داشته باشید و پس از مراجعه به بانک با کسر موجودی صادرکننده چک مواجه شوید یا به هردلیلی این چک با پرداخت نشدن و بالاخره با برگشت مواجه شود، در این حالت چک جنبه کيفری پیدا می‌کند و شما می‌توانید علیه صادرکننده چک شکایت کيفری کنید.
دومین مزیت چک نسبت به سفته این است که چک در

امضا

■ امضای شخصی صادر کننده چک، باید پای چک باشد تا این برگه معتبر باشد.

■ در کنار امضا، نام خود را بنویسید تا از روی دست خط شما امکان جعل آن از بین برود.

■ در انتخاب امضا برای چک سعی کنید از امضای ساده که به راحتی قابل جعل باشد خودداری کنید و زیر امضا نام و نام خانوادگی را به همراه تاریخ با خط خود قید کنید.
■ از نمونه امضای خود در قسمت ته چک و برگه و جلد دسته‌چک خودداری کنید تا چنان چه چک یا دسته‌چک مفقود شد یا مورد دستبرد قرار گرفت جعل نمونه امضا صورت نگیرد.

■ بعضی از چک ها دو امضا هستند یا با مهر پرداخت می‌شوند، خیلی از مواقع صادرکننده چک بانکی به قصد پرداخت نکردن یا تاخیر در پرداخت چک، این موضوع را عمدا از شما پنهان

مروری بر ریزش های بزرگ بازار سرمایه در چند سال اخیر و علل آن

سبک ریزش چهارشنبه بورس؛ مدل ۹۲ یا مدل ۹۸

ریزش های تاریخی بورس تهران و نحوه احیا

افت ۵/۵ درصدی شاخص کل بورس در اسفند ۹۳ یکی از بزرگ ترین ریزش های تاریخی بورس (بر اساس درصد) است. ریزشی که بر اثر بازگشایی نمادهای بزرگ پالایشی رخ داد. پیش از آن در دی ماه ۹۲ نیز شاهد یک ریزش بزرگ ۲/۷ درصدی بودیم. ریزشی که در آغاز یک روند نزولی شدید رخ داد و مهم ترین علت آن رشد حبابی بازار در روزهای قبل از آن بود. بعد از آن یک سقوط بزرگ دیگر هم در مهرماه سال گذشته داشتیم. جایی که شاخص کل بورس بعد از چند رالی صعودی متاثر از جهش نرخ ارز بسیار رشد کرده بود. معکوس شدن روند نرخ ارز و همچنین مصوباتی در خصوص نرخ خوراک پتروشیمی ها روند بورس را معکوس کرد و موجب ریزش بازار شد. بعد از آن بورس برای حدود پنج ماه وارد رکود شد تا این که از اواخر زمستان ۹۷ دوباره روند صعودی گرفت. طی روند صعودی، یک بار در ۱۶ و ۱۷ اردیبهشت ماه و بار دیگر در ۲۵ تیرماه نیز شاهد ریزش های هفت هزار واحدی بودیم اما هر بار بازار احیا شد و بسیار زودتر از دفعات قبل به روند صعودی بازگشت. چنان چه دیدیم در ریزش های اخیر، بازار هر بار زودتر از دفعه قبل، احیا شده است. بعد از ریزش دی ماه ۹۲ بازار تا دو سال (اواخر ۹۴) نزولی بود. بعد از ریزش سال ۹۷ دوره نزولی حدود پنج ماه طول کشید و در ریزش های اردیبهشت و تیرماه بعد از حدود یک هفته مجدد وارد روند صعودی شد. البته این نتیجه که طبق این روند، این بار نیز بازار به سرعت احیا خواهد شد، ممکن است گمراه کننده باشد. به طور کلی ریسک بازار بالاست و باید با دقت عمل کرد. با این حال برخی شواهد

شاخص کل بورس تهران بعد از افت

روز سه شنبه، روز چهارشنبه را با یک ریزش بزرگ پشت سر گذاشت تا بعد

از چند هفته رشد متوالی، در هفته پایانی تابستان بازدهی هفتگی منفی ثبت کند! درست در همان هفته ای که توانسته بود وارد ابر کانال ۳۰۰ هزار واحد شود، این سطح را با ریزشی بزرگ از دست داد. علت خاصی برای این ریزش، جز رشد های حبابی پیشین در بخش بزرگی از بازار (و نه همه بازار) نمی توان سراغ گرفت.

برخی با توجه به حبابی بودن رشدهای پیشین در شرکت های کوچک، این ریزش را آغازی بر یک رالی نزولی می دانند. آن ها معتقدند آن چه در سال ۹۲ رخ داد اکنون می تواند در انتظار بازار باشد. اما برخی دیگر معتقدند بازار در سال ۹۸ از جهات مختلف متفاوت با سال ۹۲ است و با وجود رشد قابل توجه بورس در یک سال اخیر، همچنان باید از دو جهت امیدوار بود: اول تک سهم های مربوط به شرکت های بزرگ که در صورت رونق بازارهای جهانی، توان رشد مناسبی دارند و دوم از منظر تفاوت بورس و بازارهای موازی با سال ۹۲.

بر این اساس این انتظار می رود که همان طور که سه ریزش بزرگ بازار سرمایه در اردیبهشت و تیرماه امسال، به روند نزولی شدید منجر نشد، این بار نیز چنین اتفاقی رخ نخواهد داد. در ادامه ضمن بازخوانی ریزش های بزرگ بازار سرمایه در سال های اخیر، مروری خواهیم داشت بر وضعیت بازدهی گروه های مختلف و در نهایت این موضوع را بررسی می کنیم که چه عواملی می تواند از ریزش دامنه دار بازار جلوگیری کند.